

Διάλογοι! Θεωρία και πράξη στις επιστήμες αγωγής και εκπαίδευσης

Τόμ. 12 (2026)

Βιβλιοπαρουσίαση: Πούλου, Μ. Σ. (2025).
"Διαχείριση σχολικής τάξης: Εκεί που η
εκπαιδευτική θεωρία συναντά την εκπαιδευτική
πράξη". Πεδίο.

Δημήτριος Σταφίδας

doi: [10.12681/dial.44252](https://doi.org/10.12681/dial.44252)

Copyright © 2026, Δημήτριος Σταφίδας

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Σταφίδας Δ. (2026). Βιβλιοπαρουσίαση: Πούλου, Μ. Σ. (2025). "Διαχείριση σχολικής τάξης: Εκεί που η εκπαιδευτική θεωρία συναντά την εκπαιδευτική πράξη". Πεδίο. *Διάλογοι! Θεωρία και πράξη στις επιστήμες αγωγής και εκπαίδευσης*, 12, 227–230. <https://doi.org/10.12681/dial.44252>

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Πούλου, Μ. Σ. (2025). *Διαχείριση σχολικής τάξης: Εκεί που η εκπαιδευτική θεωρία συναντά την εκπαιδευτική πράξη*. Πεδίο.

Δημήτριος Σταφίδας¹

¹Πανεπιστήμιο Πατρών

Το βιβλίο *Διαχείριση σχολικής τάξης: Εκεί που η εκπαιδευτική θεωρία συναντά την εκπαιδευτική πράξη* αποτελεί ένα ολοκληρωμένο εγχειρίδιο που προσεγγίζει ολιστικά ζητήματα διαχείρισης της τάξης σε σχολικό περιβάλλον. Επιχειρεί να στηρίξει και να ενδυναμώσει τους/τις εκπαιδευτικούς καλύπτοντας θεωρητικά και πρακτικά θέματα της διαχείρισης τάξης και συνδυάζοντας διδακτικές μεθόδους, στρατηγικές συμπεριφοράς και κοινωνικο-συναισθηματικές προσεγγίσεις. Πρόκειται για ένα κυρίαρχο ζήτημα προβληματισμού των εκπαιδευτικών, που όπως αναφέρει η συγγραφέας στο οπισθόφυλλο, μπορεί να αποτελέσει σημαντική αιτία εκδήλωσης του

Υπεύθυνος επικοινωνίας: Δημήτριος Σταφίδας, up1074884@ac.upatras.gr, Εκπαιδευτικός, Υποψήφιος Διδάκτωρ, Πανεπιστήμιο Πατρών

Correspondent author: Dimitrios Stafidas, up1074884@ac.upatras.gr, Secondary School Teacher, PhD Candidate, University of Patras

Ηλεκτρονικός εκδότης: Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών
e-publisher: National Documentation Centre, National Hellenic Research Foundation
URL: <http://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/dialogoi>

συνδρόμου της επαγγελματικής εξουθένωσης. Η Μαρία Πούλου παραδέχεται στον Πρόλογο του βιβλίου ότι η προβληματική γύρω από τη διαχείριση της τάξης δεν είναι κάτι νέο, αλλά επισημαίνει την αδυναμία κατάλληλης προετοιμασίας των εκπαιδευτικών. Θεωρία και πράξη αλληλεπιδρούν σε όλο το φάσμα του βιβλίου και οδηγούν αρμονικά σε ενδεικτικές στρατηγικές αποτελεσματικής διαχείρισης της τάξης. Άλλωστε, ποιος/α εκπαιδευτικός δεν έχει παραπονεθεί ότι τα επιμορφωτικά προγράμματα που καλείται - οικειοθελώς ή υποχρεωτικά- να παρακολουθήσει, δεν στερούνται πρακτικής εφαρμογής; Η προστιθέμενη αξία του εγχειριδίου είναι ότι εστιάζει σε σύγχρονες μαθητοκεντρικές προσεγγίσεις με έμφαση στη μαθητική εμπλοκή, την πρόληψη δυσκολιών συμπεριφοράς των μαθητών/τριών, την ψυχική ανθεκτικότητα, την ευημερία και την κοινωνική και συναισθηματική ενδυνάμωση μαθητών/τριών και εκπαιδευτικών, κ.ά.

Το βιβλίο μετά τον Πρόλογο οργανώνεται σε οχτώ κεφάλαια ως εξής:

Το πρώτο κεφάλαιο πραγματεύεται θέματα διαχείρισης της μαθητικής συμπεριφοράς και καθοδήγησης της τάξης. Αρχικά επιχειρείται εννοιολογική αποσαφήνιση των όρων «διαχείριση τάξης» και «διαχείριση μαθητικής συμπεριφοράς». Οι αναγνώστες και οι αναγνώστριες ενημερώνονται για έναν ενδεικτικό αλλά σύγχρονο τρόπο επιλογής πλάνου αποτελεσματικής διαχείρισης της συμπεριφοράς των Haraskamp και συν. (2023). Επιπλέον αναλύεται, πώς ο σαφής κώδικας συμπεριφοράς κατά τη διδασκαλία, οι μεταβλητές του φυσικού περιβάλλοντος της τάξης (θερμοκρασία, θόρυβος, κ.λπ.), αλλά και η καθιέρωση σαφών τυποποιημένων διαδικασιών μπορούν να λειτουργήσουν ευεργετικά στη διαχείριση της μαθητικής συμπεριφοράς. Σημαντική αναφορά του κεφαλαίου αυτού αποτελεί το πλάνο προετοιμασίας των εκπαιδευτικών πριν την έναρξη της σχολικής χρονιάς αλλά και μία σειρά ιδεών για την πρώτη μέρα διδασκαλίας. Οι σχέσεις εκπαιδευτικών-μαθητών, η σημασία του σχεδιασμού και της αξιολόγησης της διδασκαλίας, ο ρόλος της μαθητικής εμπλοκής και η χρήση αποτελεσματικών στρατηγικών διδασκαλίας αποτελούν αντικείμενα του κεφαλαίου αυτού, τα οποία συνεκτιμούν παλαιότερες και νεότερες θεωρητικές προσεγγίσεις και μοντέλα. Τονίζεται η σημασία καλλιέργειας του πληροφορικού γραμματισμού των εκπαιδευτικών και παρουσιάζονται συγκεκριμένες στρατηγικές διδασκαλίας μαθητών και μαθητριών με μαθησιακές δυσκολίες ή αναπηρίες.

Το δεύτερο κεφάλαιο, περισσότερο θεωρητικό, παρουσιάζει αντιπροσωπευτικές θεωρίες μάθησης (συμπεριφοριστικών, γνωστικών, ανθρωπιστικών) της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας. Το κεφάλαιο ολοκληρώνεται με την παρουσίαση της συμβολής των σύγχρονων θεωριών των Νευροεπιστημών στη διδασκαλία και τη μάθηση, καθώς και με την ανάδειξη της σημασίας τους στον σχεδιασμό και τη λήψη εκπαιδευτικών αποφάσεων που βασίζονται στη γνώση της λειτουργίας του εγκεφάλου των μαθητών.

Στο τρίτο κεφάλαιο περιγράφονται αντιπροσωπευτικά μοντέλα πειθαρχίας σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία που ταξινομούνται σε τρεις κατηγορίες, και συγκεκριμένα σε μοντέλα υψηλού, ενδιάμεσου και χαμηλού ελέγχου. Η συγγραφέας καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η επιλογή μοντέλου πειθαρχίας έγκειται στην προσωπικότητα και τον τρόπο διδασκαλίας

κάθε/καθεμίας εκπαιδευτικού, ωστόσο στο τέλος του κεφαλαίου, παρέχει μερικές ιδέες που μπορούν να φανούν χρήσιμες κατά τη διαμόρφωση μιας προσωπικής θεωρίας για την πειθαρχία.

Το τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζει αποτελεσματικές στρατηγικές διαχείρισης της τάξης σύμφωνα με ερευνητικά δεδομένα και πώς αυτές μπορούν να ενταχθούν με επιτυχία στη διδακτική πράξη. Οι στρατηγικές που περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο αυτό στοχεύουν στη διαχείριση, την πρόληψη και την αντιμετώπιση της ακατάλληλης συμπεριφοράς, δίχως όμως να παραβλέπονται στρατηγικές καθοδήγησης για τη διαμόρφωση ενός θετικού μαθησιακού περιβάλλοντος. Η συγγραφέας του εγχειριδίου επικεντρώνεται στην παιδαγωγική αξία των αμοιβών και των ευκαιριών για απόκριση που παρέχονται στους μαθητές και τις μαθήτριες, καθώς ο ενισχυτικός τους ρόλος τεκμηριώνεται και από τη σύγχρονη έρευνα. Μάλιστα, παρουσιάζει ένα πολυεπίπεδο σύστημα παροχής υποστήριξης των μαθητών/τριών [Multi-tiered System of Support (MTSS)] (Hulac & Briesch, 2021) με πλήθος στρατηγικών που σε πρώτο επίπεδο απευθύνονται στον γενικό μαθητικό πληθυσμό, σε δεύτερο επίπεδο σε μαθητές/τριες με ανάγκες στοχευμένης υποστήριξης και σε ένα τρίτο επίπεδο έχει τη μορφή πιο εντατικής και εξατομικευμένης υποστήριξης.

Το πέμπτο κεφάλαιο περιλαμβάνει τις σημαντικότερες συναισθηματικές και συμπεριφορικές δυσκολίες (επιθετικότητα, ΔΕΠΥ, κατάθλιψη, άγχος, τραύμα, χαρισματικότητα) που ενδέχεται να εμφανίσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες και περιγράφει τρόπους εντοπισμού και αντιμετώπισής τους. Στο κεφάλαιο αυτό δίνεται έμφαση στη χαρισματικότητα, και δικαίως, δεδομένου ότι, όπως αναφέρει η συγγραφέας, είναι μια δύσκολα αντιληπτή έννοια που στερείται ορισμού κοινής αποδοχής. Η διεθνής βιβλιογραφία και η ερευνητική δραστηριότητα εστιάζουν σε μεγαλύτερο βαθμό στην επίδοση μαθητών/τριών χαμηλού και μέσου γνωστικού δυναμικού σε σύγκριση με εκείνη των χαρισματικών μαθητών/τριών. Τη συγκεκριμένη δυσαναλογία επιχειρεί να αντισταθμίσει το παρόν εγχειρίδιο.

Το έκτο κεφάλαιο περιγράφει την έννοια της Κοινωνικής και Συναισθηματικής Μάθησης (ΚΣΝ) σε θεωρητικό, ερευνητικό και εκπαιδευτικό επίπεδο. Περιγράφεται ο ρόλος των σχετικών προγραμμάτων ΚΣΝ στην εκπαίδευση, στη διαχείριση της τάξης και στην ψυχική ευημερία τόσο των μαθητών/τριών όσο και των εκπαιδευτικών. Μάλιστα, παρουσιάζεται η θέση της ΚΣΝ στην Ελλάδα, καθώς η συγγραφέας του εγχειριδίου συμμετείχε ενεργά στον σχεδιασμό και την εφαρμογή του ευρωπαϊκού προγράμματος ΚΣΜ με τίτλο *Promoting Mental Health at Schools (PROMEHS)* στις σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της χώρας μας. Επιπλέον, το παρόν εγχειρίδιο δεν παραβλέπει την ανάγκη καλλιέργειας των κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών.

Στο έβδομο κεφάλαιο γίνεται σαφής η σημασία τις γονικής εμπλοκής, των σχέσεων με τους μαθητές και τις μαθήτριες, τους/τις συναδέλφους και τους/τις προϊσταμένους στη διαμόρφωση ενός υγιούς σχολικού κλίματος. Σχετικά με τη συνεργασία σχολείου-οικογένειας παρουσιάζονται αρχικά κάποια θεωρητικά μοντέλα και στη συνέχεια παρατίθενται παραδείγματα φράσεων που θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν οι εκπαιδευτικοί κατά τη λεκτική

επικοινωνία τους με τους γονείς. Τα παραδείγματα αυτά ανταποκρίνονται στην ελληνική σχολική πραγματικότητα και γεφυρώνουν τη θεωρία με την πράξη. Παρόμοια παραδείγματα δίνονται και για τις σχέσεις των εκπαιδευτικών με τους μαθητές και τις μαθήτριές τους.

Στο τελευταίο κεφάλαιο οι εκπαιδευτικοί γίνονται αντιληπτοί/ές ως άτομα και επαγγελματίες με τη μοναδικότητά τους. Στο πλαίσιο αυτό παρατίθενται στοιχεία της προσωπικότητας, δεξιότητες και επαγγελματικά χαρακτηριστικά των εκπαιδευτικών που μπορούν να διευκολύνουν την αποτελεσματικότερη διαχείριση της τάξης. Παράλληλα, αποσαφηνίζονται έννοιες, όπως η ανθεκτικότητα, η ευημερία και η διδακτική αυτοαποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών και πώς αυτές διευκολύνουν σε ζητήματα διαχείρισης της τάξης. Τέλος, τονίζεται η θετική συμβολή των προγραμμάτων εκπαίδευσης και διαρκούς επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών και η αναγκαιότητα υποστήριξης των νεοδιόριστων εκπαιδευτικών.

Το βιβλίο της Μαρίας Πούλου αποτελεί χρήσιμο εργαλείο για φοιτητές/τριες μελλοντικούς/ές εκπαιδευτικούς, εν ενεργεία εκπαιδευτικούς, τόσο νεοδιόριστους/ες όσο και μη, εκπαιδευτές/τριες εκπαιδευτικών, σχολικούς/ές συμβούλους και ψυχολόγους που καλούνται να αντιμετωπίσουν κρίσιμες καταστάσεις στη σύγχρονη σχολική πραγματικότητα και να ανταπεξέλθουν στο έργο τους με επιτυχία. Παράλληλα, μπορεί να φανεί χρήσιμο και σε φορείς χάραξης εκπαιδευτικής πολιτικής. Μπορεί να προτείνει συγκεκριμένες τεχνικές και καλές πρακτικές και προσφέρει ευκαιρίες για προβληματισμό και αναστοχασμό. Σε κάθε περίπτωση, επιτρέπει στους/στις εκπαιδευτικούς να καταλήξουν σε εκείνες τις στρατηγικές διαχείρισης της τάξης που μπορούν να εφαρμοστούν με επιτυχία στην εκάστοτε σχολική τάξη.